

MIKKELIN HIIPPAKUNNAN PIISPA

Saarna Suomen itsenäisyyspäivän ekumeenisessa juhlanjumalanpalveluksessa 6.12.2021 Helsingin tuomiokirkossa

Jeesus kutsui opetuslapsensa luokseen ja sanoi: ”Te tiedätte, että hallitsijat ovat kansojensa herroja ja maan mahtavat pitävät kansoja valtansa alla. Niin ei saa olla teidän keskuudessanne. Joka tahtoo teidän joukossanne tulla suureksi, se olkoon toisten palvelija, ja joka tahtoo tulla teidän joukossanne ensimmäiseksi, se olkoon toisten orja. Ei Ihmisen Poikakaan tullut palveltavaksi, vaan palvelemaan ja antamaan henkensä lunnaiksi kaikkien puolesta.” (Matt. 20:25–28).

Kaksi kuukautta sitten siunasin Kerimäellä hautaan yhden sukulaiseni. Omaiset halusivat hautajaisten yhteydessä antaa minulle isoäitini äidin vanhan Raamatun. Sen välistä löysin 80 vuotta vanhan kuolinilmoituksen ja mustareunaisen kutsukirjeen hautajaisiin. Isäni Toivo-eno oli kaatunut joulun alla 1941 Äänisjärvellä. Sankarihautajaiset pidettiin maaliskuussa 1942.

Raamatun välistä löytynyt kirje toi koskettavan muistutuksen siitä, että 80 vuotta sitten Suomi eli sodan keskellä. Monien perheraamattujen ja kirjeiden välissä on talletettuna muistoja kansamme vaikeista vaiheista. Ne muistot ovat osa meitä ja tätä päivää.

Tänään vietämme itsenäisyyden 104-vuotispäivää. Se on suuren kiitoksen ja ilon aihe. Olemme saaneet elää vuosikymmeniä rauhan aikaa ja rakentaa yhteistä Suomea. Kuunnellessamme uutisia eri puolilta maailmaa saamme olla kiitollisia hyvästä, itsenäisestä maastamme. Muistammeko olla kiitollisia?

Itsenäisyyspäivän saarnateksti Matteuksen evankeliumista on meille tämän ajan suomalaisille kovaa puhetta. Olemmeko me valmiit palvelemaan ja tarpeen tullen jopa uhrautumaan toistemme hyväksi? Vaikeaksi Jeesuksen sanojen kuulemisen tekee se, että me elämme tänään niin minäkeskeistä aikaa. Se näkyy eri elämänalueilla niin omassa yhteiskunnassamme kuin koko maailmassa.

Ihmissuhteisiin on hiipinyt itsekeskeisyys. On vaikea suostua kasvamaan yhdessä ja ottaa huomioon toistenkin tarpeet. Muiden ihmisten palveleminen kuulostaa menneisyyden jäänteeltä. Liian usein minun onneni ylittää sinun tarpeesi ja yhteisen hyvän.

Koronapandemia on opettanut meille elämän haurautta ja arvaamattomuutta. Yhä kannamme maskeja ja elämme rajoitusten keskellä, vaikka luulimme jo päässeemme niistä. Itsenäisyyspäivän jumalanpalvelusta vietämme vailla kirkossa olevaa seurakuntaa. Huoli hauraista lähimmäisistä ja vanhuksista jatkuu. Terveydenhuollon henkilöstö työskentelee voimiensa rajoilla. Suhtautuminen rokotuksiin jakaa ihmisiä. Niitä tarkastellaan usein vain yksilön oikeuksien näkökulmasta ja sivuutetaan muiden ihmisten, koko yhteisön paras. Yhteinen vastuu toinen toisistamme ja erityisesti heikoimmista on tie eteenpäin.

Itsekeskeisyys näkyy myös suhtautumisessa ilmastonmuutokseen. Glasgow'n ilmastohuippukokouksen lopputulos jäi toivottua vaisummaksi. YK:n pääsihteerin António Guterresin mukaan maailma on yhä katastrofin partaalla. ”Hauras maailmamme roikkuu langan varassa”, hän sanoi. Emmekö kykene toimimaan koko ihmiskunnan ja tulevien sukupolvien hyväksi?

Minäkeskeisyys ja oman edun ajaminen eivät ole olleet vieraita ennenkään. Jeesuksen opetuslapsijoukossakaan ei aina ymmärretty yhteisen edun merkitystä. Oma asema tuntui olevan heille tärkeä, jopa tärkein. Jeesuksen opetuslapset, Sebedeuksen pojat Jaakob ja Johannes, tulivat äitinsä johdolla pyytämään Jeesukselta: ”Lupaathan, että nämä kaksi poikaani saavat valtakunnassasi istua vierelläsi, toinen oikealla ja toinen vasemmalla puolella.” Olemmeko me samanlaisia? Onko meille oma etu tärkein?

Sebedeuksen poikien kysymys suututti muut opetuslapset. Jeesus joutuu sovittelijan rooliin. Hän opetti seuraajiaan: ”Te tiedätte, että hallitsijat ovat kansojensa herroja ja maan mahtavat pitävät kansoja valtansa alla. Niin ei saa olla teidän keskuudessanne.”

Jeesuksen opetus oli aikanaan vastakulttuurista. Sitä se on yhä edelleen. Todellinen suuruus ja valta on toisen palvelemisessa. Se, joka on valmis palvelemaan toista ja jakamaan omastaan, on suurin. Se, joka on toisen orja, onkin joukon ensimmäinen. Tärkeintä ei ole minun etuni tai hyväni, tärkeintä on toisen etu ja yhteinen hyvä.

Tasapainoinen yhteiskunta ottaa huomioon yhteisen edun. Se on myös yksilön hyvän ja menestyksen välttämätön edellytys. Oikeuksien ja velvollisuuksien on oltava tasapainossa. Toteuttamalla yhteistä etua toteutetaan myös yksilöiden parasta. Silloin samalla vahvistetaan yhteiskunnan eheyttä. Menneiden sukupolvien kokemus ja maamme itsenäisyyden historia ovat tästä osuvina esimerkkeinä.

Tänä vuonna on tullut kuluneeksi 100 vuotta Lotta Svärd -järjestön perustamisesta. Järjestön ihanteissa, tavoitteissa ja käytännön työssä näkyi vahvasti palvelemisen ajatus. Lotta Svärdin kultaisissa sanoissa todetaan: Jumalan pelko olkoon elämäsi suurin voima. Opi rakastamaan maatasi ja kansaasi. Vaadi aina ensin itseltäsi. Muista menneitten sukupolvien työ.

Naisten ja miesten valmiutta puolustaa itsenäisyyttämme tarvittiin sotavuosina. Silloin ei ollut varaa ajatella vain omaa etua. Silloin oli pakko etsiä isänmaan parasta. Vanhan Raamatun välistä löytämäni surureunainen hautajaiskutsu on siitä muistutuksena.

Meidän ajallemme sotasukupolvien opetus on selvä. Yhteisen hyvän ymmärtäminen on voimavara, jonka avulla olemme kansakuntana selviytyneet itsenäisenä ja vapaana yli vuosisadan.

Yksimielisyys ei merkitse pakotettua yhdenmukaisuutta vaan halua toimia yhteisten päämäärien hyväksi. Olemme pystyneet rakentamaan pohjoismaisen sivistysvaltion ja hyvinvointiyhteiskunnan. Se on ollut mahdollista, kun olemme tehneet yhdessä työtä yhteiseksi hyväksi. Myös koronapandemian jatkuessa tarvitsemme yhteistä vastuun kantamista. Silloin me jaksamme ja selviämme.

Hyvä seurakunta. Jeesuksen esimerkki palvelemisesta pysäyttää. Hän olisi voinut olla suuri ja asettua palveltavaksi herraksi. Mutta hän valitsi rakkauden ja palvelemisen tien. Hänelle tärkeintä oli kuuliaisuus omalle tehtävälleen. Se merkitsi tuskien taivalta ristinkuolemaan asti. ”Ei Ihmisen Poikakaan tullut palveltavaksi, vaan palvelemaan ja antamaan henkensä lunnaiksi kaikkien puolesta.”

Meille, minäkeskeisille, omaa etua etsiville nykyihmisille Jeesus opettaa toisenlaisen elämäntavan: palvelemisen. Hän on antanut henkensä meidänkin syntiemme sovituksiksi. Armahdettuina, syntinsä anteeksi saaneina, näkökulma elämään muuttuu. Silloin näemme lähimmäisen ja ymmärrämme yhteisen hyvän.

Seppo Häkkinen